

Исидора ТОЧАНАЦ РАДОВИЋ*
Историјски институт
Београд

**ПАРОХИЈЕ И СВЕШТЕНСТВО
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ 1772. ГОДИНЕ:
II – Банска крајина****

Анстракт: У раду је представљен опис мреже православних парохија у делу Горњокарловачке епархије којим је управљао епископ Јосиф Стојановић. Опис обухвата област Банске крајине, односно подручје Прве и Друге банске регименте. Иако је настао 1773. године, овај документ пружа податке који су најближи слици парохијалне мреже Банске крајине пре нове расподеле парохија и редукције броја парохијалних свештеника које су почеле да се спроводе од јесени 1772. године. Будући да су сачувани и планови расподеле парохија из 1775. године, упоређени су подаци о парохијама и свештеницима на том подручју пре и после спроведене редукције.

Кључне речи: Горњокарловачка епархија, Банска крајина, парохије, свештенство, епископ Јосиф Стојановић, Срби, Хабзбуршка монархија, 18. век.

Објављивањем Регуламента 1770. године, хабзбуршке државне власти озакониле су принцип према коме је требало уједначити величину православних парохија на подручју Карловачке митрополије. У насељима која имају до 100 кућа биће постављен један парохијални свештеник, до 200 кућа највише два, а у већим местима чак и три, писало је у 37. параграфу Регуламента. То је подразумевало заокруживање парохија на

* isidora.tocanac.radovic@iib.ac.rs

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије *Од универзалних царстава ка националним државама. Друштвене и политичке промене у Србији и на Балкану* (Ев. бр. 177030).

око 100 кућа. Будући да су православне парохије бројале много мање кућа и да су често обухватале више насеља, уједначавање њихове величине подразумевало је смањење броја православних свештеника.¹

На подручју Горњокарловачке епархије, пресудну улогу у састављању и извршењу планова нове парохијалне мреже имале су војне власти. Током 1772. године команде Карловачког генералата и Банске крајине почеле су да спроводе прерасподелу парохија, без знања карловачког митрополита.² Иако не располажемо планом команде Банске крајине из 1772. године, нема сумње да је она пратила правац постављен на Народно-црквеном сабору 1769. године. На Сабору је изнет податак да је у Банској крајини било 69 свештеника са парохијом и 24 без парохије, као и 8 ђакона. Саборски комесар генерал гроф Хадик приметио је да на том простору не треба да буде више од 50 свештеника, 3 ђакона и, можда још 8 капелана који би служили у *раштрканим* парохијама.³ Према државном попису из 1768. године на подручју под командом хрватског бана било је укупно 175 насеља са 5.436 српских кућа, у којима су живеле 47.142 *душе*, како се тада говорило. Генерал гроф Хадик располагао је тим подацима када је изнео своју процену потребног броја свештеника у Банској крајини.⁴

Илирска дворска депутација послала је крајем 1772. године митрополиту Јовану Георгијевићу план нове расподеле парохија и формално тражила његово мишљење. Митрополит није био задовољан, посебно чињеницом да није била реч о плану већ о спроведеној реформи парохија. Због тога се, с прекором, обратио горњокарловачком епископу Јосифу Стојановићу и администратору Алексију Гавриловићу. Фебруара 1773. године грдио их је зато што га нису ни на који начин обавестили о активностима војних власти. Захтевао је да му свако од њих, за област којом управља, што пре достави детаљан опис мреже парохија каква је била пре нове расподеле коју су спровеле војне власти.⁵

¹ J. D. Mansi, *Sacrorum conciliorum nova et aplissima collectio*, ed. J. V. Marin, L. Petit, t. 39, Parisiis 1907, 543–544.

² О реформисању мреже парохија на подручју Карловачког генералата види: И. Точанац Радовић, *Парохије и свештенство Горњокарловачке епархије 1772. године: I – Карловачки генералат*, Мешовита грађа (Miscellanea) 33 (2012), 183–197.

³ И. Зеремски, *Попис свештенства и народа у Митрополији Карловачкој из 1769*, Гласник ИД НС 4 (1931), 49.

⁴ М. Грбић, *Карловачко владичанство I*, Карловац 1891, 102–104; С. Гавриловић, *Грађа за историју Војне границе у XVIII веку II*, Београд 1997, 699–701.

⁵ АСАНУК, МП“Б“, 1773/114. Од 1771. године, када је основана припајањем дела укинуте Костајничко-северинске епархије Карловачко-сењској, Горњокарловачка

Алексије Гавриловић испунио је захтев митрополита и послао му тражени опис стања парохијалне мреже у Карловачком генералату из 1772. године.⁶ Епископ Јосиф Стојановић послао је митрополиту *Descriptio Dioecesis Carlostadiensis*, са описом парохијалне мреже на простору Прве банске, односно Глинске, и Друге банске, односно Костајничке регименте. На крају текста наведено је да је реч о стању примећеном током пописа 1773. године, а то би значило да овај документ пружа слику већ реформисане парохијалне мреже у Банској крајини. Међутим, сам садржај документа упућује на другачији закључак. С једне стране, број активних, тј. свештеника са парохијом много је већи од оног који су одобравале војне власти, тако да овај документ сигурно не представља нову мрежу парохија. С друге стране, међу свештеницима наведен је и Јосиф Лукачевич, рукоположен јануара 1773. године, а то значи да документ не одговара у потпуности ни стању из 1772. године. Према свему судећи, *Descriptio* је нека врста плана расподеле парохија, односно парохијална мрежа каква је, према мишљењу епископа Јосифа Стојановића, требало да буде.⁷

Опис парохијалне мреже Банске крајине састављен је на брзину и има доста мањкавости. Иако је митрополит Јован Георгијевић захтевао детаљне податке о свим парохијама и свештеницима, неки су изостављени. За осам парохија наведени су само збирни подаци о броју кућа, а нису забележена села која су улазила у њихов састав, а тиме ни број кућа по селима као што је митрополит тражио. У појединим наведеним насељима број кућа знатно се разликује у односу на државни попис. Тако је у *Опису*, на пример, за Раусовац наведено чак 27 кућа више, за Мајске Пољане и Казаперовицу по 12, за Костајницу 9. Међутим, много је више насеља за која је наведен мањи број кућа. Слично је са подацима о свештеницима. За десет парохијалних свештеника нема података о рукоположењу. За једног свештеника наведена је само година, а за једног датум, без године када је рукоположен.

епархија је, у погледу управе, била подељена на две области. Делом који се раније налазио у саставу Костајничке епархије, односно Банском крајином, управљао је раније костајнички, а од 1771. године гроњокарловачки епископ Јосиф Стојановић. За област некадашње Карловачко-сењске епархије, односно Карловачког генералата, именован је администратор, монах Алексије Гавриловић. Такво стање трајало је до 1774. године и избора Петра Петровића за новог горњокарловачког епископа. (М. Грбић, *Карловачко владичанство. Прилог к историји Српске православне цркве II*, Карловац 1891, 195, 205; *Азбучник Српске православне цркве по Радославу Грујићу*, прир. С. Милеуснић, Београд 1993, 62, 121–122, 183.)

⁶ И. Точанац Радовић, *Парохије и свештенство Горњокарловачке епархије*, 190–196.
⁷ АСАНУК, МП“А“, 1773/375.

Недостаци нису последица некакве зле намере, већ искључиво немарности епископа Јосифа Стојановића, која је била опште позната и због које су га посланици из његове епархије јавно критиковали на Сабору 1769. године.⁸ Стављајући на страну те недостатке, подаци из *Описа* који је епископ Јосиф послао митрополиту Јовану, најближи су слици православно парохјалне мреже Банске крајине пре нове расподеле парохја и редукције броја парохјалних свештеника које су почеле да се спроводе од јесени 1772. године.

На основу *Descriptio Dioecesis Carlostadiensis*, на подручју Банске крајине почетком 1773. године било је укупно 5.255 кућа српског становништва. Оне су биле распоређене у 39 парохја, а просечна величина парохје износила је 134,74 куће. Најмања забележена парохја била је Тупуско у Глинској регименти, са свега 36 православних кућа.

Парохја Топуско била је посебан случај у Банској крајини. Она се није налазила на подручју Војне крајине, већ на Топуском властелинству које је било у поседу загребачког бискупа. Зато је у опису парохја забележена као *Topuskiensis Parochia velut Ep[isco]palis Possessio*. У посматраном периоду Топуско је било једно од ретких српских насеља на црквеним властелинствима у Банији. Србе у Топуском штитио је посебан статус, гарантован на конференцији у Вараждину 1704. године. Тада су, договором између хрватског бана и загребачког бискупа, решени спорови око разграничења војних и црквених поседа. Бискупу је формално признато право поседа, а Срби у Топуском добили су статус бандеријалаца и укључени су у војну организацију Банске крајине.⁹

Међу парохјама на подручју Војне крајине, најмање су биле Шушњарска са 64 и Шаканлијска са 69 кућа. Дванаест парохја, укључујући Топуско, имало је мање од 100 кућа. До 150 кућа имало је 13 парохја, а до 200 кућа 11 парохја. Према броју кућа највеће су биле парохје Мајскопољанска са 247, Костајничка са 261 и Храстовачка са 324.

У једној парохји служило је више свештеника. У *Опису* из 1773. године забележена су имена укупно 107 свештеника. Парохјалну службу вршило их је 74 и они су наведени као свештеници са парохјом. Највише пароха, пет, сужило је у Храстовачкој парохји, која је и била највећа.

⁸ АСАНК, МП“Б“, 1769/66, 1768/82. У једном извештају саборског комесара, генерала грофа Хадика, Илирској дворској депутацији наведено је да епископ Јосиф Стојановић не зна ни број кућа ни број свештеника у Банској крајини, а подаци су реконструисани уз помоћ посланика (И. Зеремски, *Попис свештенства и народа*, 49).

⁹ Више о томе види: В. С. Дабић, *Банска крајина 1688–1751*, Загреб 1984, 26–30, 124.

Четири пароха служила су у парохији Јошавица, а по три у парохијама Перна, Костајница, Свиница, Бабина Ријека, Љубина и Живаја. У осталим парохијама налазио се један или два свештеника. Један парохијални свештеник у Банској крајини био је задужен, просечно, за 71 кућу верника. Тај просек је на подручју Глинске регименте износио 78,46, а на подручју Костајничке 65,33 куће. Епископ Јосиф Стојановић навео је и имена 33 свештеника без парохије у Банској крајини. За пет свештеника забележено је да су суспендовани или лишени парохије, док за остале нема података.

Примећује се да је, између 1769. и 1773. године, укупан број свештеника у Банској крајини повећан за 14. Та разлика последица је чињенице да епископ Јосиф Стојановић није поштовао царску наредбу изречену на Сабору 1769. године којом је епископима било забрањено да рукополажу нове свештенике док год постоје прекобројни, односно свештеници без парохије. У *Опису* који је послао митрополиту, епископ је забележио 15 свештеника рукоположених после распуштања Сабора, (26. септембра) 7. октобра 1769. године, а том броју треба додати и Стефана Дабића из Велике Градусе, свештеника без парохије, који је рукоположен током заседања Сабора, 7. јуна 1769. године.

У Банској крајини, као и у Карловачком генералату, постојале су парохије у којима је служило више генерација свештенике из исте породице. Тако су, на пример Адамовићи служили у парохији Јошавица, Бабићи у Свиници, Свилокоси у Бабиној Ријеци, Јанићи у Шегестину, Дабићи у Великој Градуси, Беговићи у Чремушњаку, Јаношевићи у Дубици. Лотиње су служили у Шегестину и Брђанима, а треба поменути и свештенике из неколико породица карактеристичног презимена Поповић, који су служили у парохијама Перна, Костајница, Живаја.

Реформисање парохијалне мреже у Горњокарловачкој епархији, а тиме и на подручју Банске крајине, приводило се крају током 1775. године. Нови епископ Петар Петровић покушавао је да пронађе праву меру између захтева државних власти и духовне потребе становништва. Он је начинио неколико планова расподеле парохија у Горњокарловачкој епархији. Према последњем плану, из јула 1775. године, у Банској крајини било је 5.410 православних кућа. У активној служби остао би 51 свештеник, који би бринуо о просечно 106 кућа верника. У том плану нису наведени свештеници без службе. Подаци довољно говоре о томе да, упркос вољи, епископ није могао да се одупре јаком притиску државних власти.¹⁰

¹⁰ АСАНУК, МП“Б“, 1775/241.

Коначну расподелу парохија требало је да потврде државне власти. Епископ Петар се, због тога, састао у Петрињи са мајором Сарагом, који је у име хрватског бана требало да одобри, или не одобри, нову организацију парохија. Дана 20. септембра 1775. године епископ и мајор потписали су план реформе парохијалне мреже на подручју Прве банске регименте. Према том плану, на простору Глинске регименте остало је 25 активних свештеника, а 21 проглашен је прекобројним. Забележена су и имена три ђакона. Према свему судећи, о судбини појединих свештеника одлучивано је у тренутку. Тако, на пример, Димитрије Адамовић, који је као парохијални свештеник 1773. године служио у парохији Јошавица, према једном од планова епископа Петра из 1775. године требало је да буде премештен у парохију Лушчани. У свом плану из јула исте године, епископ га, међутим, није навео као активног свештеника. Неколико месеци касније, у договору са мајором Сарагом, Димитрије Адамовић поново је наведен као активни парох у Лушчанима.¹¹

Када упоредимо *Опис* епископа Јосифа Стојановића из 1773. године и план који је одобрила војна команда за подручје Прве банске регименте 1775. године, јасно се види да је шест раније активних свештеника означено као прекобројни. То су били Стефан Свилокос и Јован Адамовић из Јошавичке парохије, Никола Меанцић из Бузетичке, Максим Римац, забележен и као Хекман, из Пијешчаничке, Симеон Мраовић из Бовићке и Марко Пушкар из Перначке. Међу активним свештеницима 1775. године налазе се и два нова имена: Георигије Вилић у Бузети и Петар Беговић у Чремушњаку. Три свештеника са парохијом и један без ње из 1773. године не помињу се 1775. године. То је могло да значи да су умрли или, мање вероватно, напустили службу.

Табела: *Прва банска регимента према плановима расподеле парохија.*¹²

	Број кућа ¹³	Парохијални свештеници	
		са парохијом	без парохије
1773.	2.511	32	12
1775.	2.697	25	21

¹¹ АСАНУК, МП“Б“, 1775/118.

¹² АСАНУК, МП“А“, 1773/375, МП“Б“, 1775/118.

¹³ Осим немарности епископа Јосифа, разлика у броју кућа може се објаснити тиме да се војна и црквена организација нису поклапале у потпуности. Парохије Блиња и Чремушњак 1773. године забележене су у Другој банској регименти, док су 1775. године, у оба у тексту наведена плана, забележена у Првој банској регименти.

О реформисању парохијалне мреже у Карловачкој митрополији говорено је на Архијерејском Синоду, који је почео заседање у Карловцима септембра 1776. године. Пред крај заседања, комесар гроф Јанковић од Дарувара потврдио је сумарни попис Карловачке митрополије. Према тим подацима, у Горњокарловачкој епархији било је укупно 12.495 кућа и 118 свештеника. Епископ Петар Петровић није пријавио прекобројне свештенике, а на основу неких примедби комесара може се закључити да их није било мало. Међу синодским документима налазе се и сумарни подаци за поједине области, па и за Банску крајину. На основу тих података на подручју Прве банске регименте било је 2.697 српских кућа и у служби је остало 25 парохијалних свештеника. У Другој банској регименти било је 2.632 куће, и служило је такође 25 парохијалних свештеника. Број од укупно 50 парохијалних свештеника у Банској крајини одговарао је процени генерала грофа Хадика изнетој на Сабору 1769. године. Могућност постављања осам капелана, међутим, нико није помињао. Један парохијални свештеник, према томе, био је задужен за просечно 107,8 кућа у Првој, и 105,28 кућа у Другој банској регименти.¹⁴

Копија опис Банске крајине, односно дела Горњокарловачке епархије који је био у надлежности епископа Јосифа Стојановића чува се у Архиву Српске академије наука и уметности у Сремским Карловцима, у фонду Митрополитско-патријаршијски архив „А“. Документ је састављен на латинском језику и, према свему судећи писала га је особа која није била пореклом са простора Банске крајине. Такав закључак намеће се због начина на који су забележени називи појединих насеља. Тако су, на пример, Храстовац и Дољни у Лушчанској парохији наведени као *Raszlovicza* и *Dolczij*, Љесковац у Рујевачкој парохији наведен је као *Zeskovacz*, Пијешчанска парохија наведена је као *Parochia Bastanoviczensis*, и друго.

Наше интервенције су у угластим заградама.

Према свему судећи, епископ Петар и мајор Сарага утврдили су тачан број кућа будући да је тај податак изнет и на Архијерејском Синоду 1777. године.

¹⁴ АСАНУК, МП“А“, 1777/309.

* * *

[Костајница?], 25. април 1773. година

Опис парохија и свештенства у делу Горњокарловачке епархије којим је управљао епископ Јосиф Стојановић.

Copia

Descriptio Dioecesis Carlostadiensis

Iuxta eiusdem localitates, numeros domorum, parochorum in praesens fungentium et non-fungentium denominationem, tempus positionis eorundem, per convenientia loca militaris et provincialis iurisdictionis appoint.

Nomina Locorum	Numerus Domorum Pagensium	Nomina et Cognomina Sacerdotum	Sacerdotes		Tempus Positionis Eorundem
			In praesens fungentes Parochi	Sine Parochia	
<i>Primi Regiminis Glinensis</i>					
<i>Parochia Josavicensis</i>					
Jossavicza	48	Marcus Ranich,	1	-	6. Febr. 1754.
Batussa	30	Protopresby. Glinensis			
Mlinoga	48	Stephanus Szvilokosz	1	-	26. Juny 1754.
Bjednik	15	Demetrius Adamovics	1	-	10. July 1763.
Jabukovacz	33	Joann Adamovich	1	-	12. Aprily 1748.
Klinacz	16				
Deanovacz	7				
Sum[m]a	197				
<i>Parochia Luschanensis</i>					
Luschani	54	Georgius Villich	1	-	29. Jan. 1756.
Grabovacz	46	Radoszav Gnyatovics	1	-	9. Nov. 1767.
Bacsuga	48	Riszto Gyukics	-	1	16. Juny 1761.
Petrinya	6				
Raszlovicza	15				
Dolczij	9				
Summa	178				

Парохије и свеиштенство Горњокарловачке епархије 1772. године: II - Банска крајина

<i>Parochia Stovrasensis</i>					
Mayske Polijane	72	Lucas Millosevich	1	-	22. Oct. 1769.
Rovisko	25	Joseph Lukasevics	1	-	9. Jan. 1773.
Ravno Rasche	39				
Berneyevszka	39				
Vlahovics	33				
Tertnik	39				
Sum[m]a	247				
<i>Parochia Glinensis</i>					
Glina	50	Kyrill Osztoich	1	-	28. Sep. 1768.
Szelliste	40				
Pollyane [Majske]	12				
S[umm]a	102				
<i>Parochia Haitichensis</i>					
Oblay	41	Szava Csukovich	1	-	1. Sept. 1757.
Vranovina	12	Obren Csukovics	-	1	1730.
Ballinacz	23				
Barovitta	12				
Sassova	13				
Vertlina	13				
Sybinya	24				
S[umm]a	138				
<i>Parochia Buzetiensis</i>					
Buzetta	61	Nikolaus Meancsia	1	-	[?]
Dabrina	30				
Klasnyich	48				
S[umm]a	139				
<i>Parochia Sirovaczensis</i>					
Sirovacz	64	Elias Popovich	1	-	13. Aprily 1758.
Brezovo Polje	22	Arsenius Demich	1	-	11. Febr. 1768.
Bruvno	25	Petrus Ostoics	-	1	15. Aug. 1770.
Chavlovicza	16				
Komorani	20				
S[umm]a	147				

Исидора Точанац Радовић

<i>Parochia Dragotinensis</i>					
Dragotina	53	Ignatius Lacacsevich	1	-	25. May 1763.
Kazaperovicza	29	Stephan Csukovics	1	-	28. Febr. 1763.
Belle Vode	45				
Sum[m]a	127				
<i>Parochia Gorni Gradacz</i>					
Gradacz	94	Damian Petrovics	1	-	15. Oct. 1752.
Kazaperovicza	12	Theodor Petrovics, qua suspensus a parochia	-	1	6. Aug. 1754.
Sum[m]a	106				
<i>Parochia Vel Gradacz</i>					
Veliki Gradacz	69	Lucas Mengya	1	-	16. Aprily 1767.
Drenovac	60	Kuzman Mrakovics	1	-	27. Aprily 1767.
Martinovac	40	Simeon Komlyenovics	-	1	10. Juny 1767.
Sum[m]a	169				
<i>Parochia Susnyarensis</i>					
Susnyar	64	Boso Millankovics	1	-	12. Oct. 1759
<i>Parochia Klasniczensis</i>					
Klasnych	60	Stephan Milljevich	1	-	1. Oct. 1765.
Bresztik	40	Joannes Kellen	-	1	15. May 1771.
Sum[m]a	100	Millin Radosavlevich, qua cassatus	-	1	24. May 1752.
<i>Parochia Kyrinensis</i>					
	180	Basilia Bullath	1	-	9. Marty 1768.
		Petrus Metthiavics	1	-	21. Juny 1772.
		Basilius Vidovics	-	1	[?]
<i>Parochia Bastanoviczensis</i>					
	110	Simeon Battaich	1	-	19. Juny 1759.
		Maxim Rimacz	1	-	12. Marty 1767.
		Stephan Millevics	-	1	[?]
<i>Parochia Bovicsensis</i>					
	156	Marcus Jaksics	1	-	19. Juny 1759.
		Simeon Mravovics	1	-	4. Martii 1768.
		Theodor Brusich	-	1	[?]

Парохије и свеиштенство Горњокарловачке епархије 1772. године: II - Банска крајина

<i>Csemerniczensis Parochia</i>	79	Theodor Vrancsevics	1	-	21. Marty 1769.
<i>Blatussiensis</i>	80	Thomas Lapchevics, Protopresbyter	1	-	6. Oct. 1749.
<i>Parochia Pernensis</i>	156	Janko Popovich Marco Puskar Joannes Terkulja Savva Ballath Joso Popovics	1 1 1 - -	- - - 1 1	26. Oct. 1751. 19. Juny 1758. 8. Febr. 1767. [?] [?]
<i>Topuskiensis Parochia velut Ep[isco]palis Possessio</i>	36	Lazar Millich	1	-	22. Dec. 1772.
Secundi Peditatus Regiminis Costainiczensis					
<i>[Parochia Costainiczensis]</i>		Joannes Popovics, Protopr. Zrinopol.	1	-	8. Sept. 1749.
Costainicza	144	Vladislaus Kaffechich	1	-	12. Aprily 1737.
Raosovacz	70	Abrahamus Krancsevics,	1	-	12. Aprily 1762.
Panyani	7	Vice Protopr. Kostainy.			
Csukur	23	Simmeon Popovics	-	1	10. Jan. 1770.
Vollinya	17	Joannes Popovics, cui ego ad mandatum Sua Excel[en]tiae parochiam deberam sed Regimen non admittit.	-	1	28. Marty 1771.
Sum[m]a	261				
<i>Parochia Svinicensis</i>					
Szvinycza	10	Georgius Babics, protopr. Costainiczensis	1	-	20. Aug. 1734.
Brasstani	24				
Kaverga	19	Andreas Prodanovics	1	-	10. Febr. [?]
Mala Paukova	21	Eremias Babics	1	-	4. Jan.1769.
Mala Gradusza	14	Theodor Popovics	-	1	21. May 1772
Szvinycza detto.	24				
Kercsevo	27				
Sum[m]a	139				

Исидора Точанац Радовић

<i>Parochia Veteropagensis</i>					
Staro Szello	59	Tittus Mirillovich	1	-	23. Aprily 1753.
Besterma	28	Gabriel Lazich	1	-	20. July 1752
Magyari	4				
Sum[m]a	91				
<i>Parochia Baborekiensis</i>					
Babina Reka	64	Nikolaus Vojnovich	1	-	18. Sept. 1759.
Velleshnya	42	Vice Protopr.			
Preverssak	25	Zrinopoly[tanus]			
Kukuruzary	7	Nikolaus Szvilokosz	1	-	26. Oct. 1763.
Bjellovacz	26	Radoicza Szvilokosz	1	-	5. Juny 1767.
Kostressi	5	Petrus Verlina	-	1	20. Marty 1759.
[Summa]	[169]	Petko Dimicsevics	-	1	[?]
<i>Parochia Sakandliensis</i>					
Sakandlie	52	Lukas Stojakovics	1	-	21. Juny 1767.
Oravicza	11	Michael Lazarevics	-	1	24. May 1772.
Golubovac	2				
Vallinya	3				
Hallagicza Kulla	1				
Summa	69				
<i>Parochia Szegestiensis</i>					
Segestin	11	Joannes Jannich	1	-	14. Marty 1755.
Sussnyar	11	Michael Lottinya	1	-	9. May 1738.
Buina	7	Georgius Lottinya	-	1	6. Jan. 1763.
Oravicza	7	Josephus Janics	-	1	12. Juny 1766.
Umcsani	2				
Drasnyovac	2				
Javorany	7				
Buina	14				
Divussa	12				
Choluk	5				
S[umm]a	78				
<i>Parochia Gradusiensis</i>					
Gradusza	53	Petrus Dabich	1	-	27. Aprily 1766.
Severovac	35	Stephanus			
S[umm]a	88	Vukadinovics	1	-	27. Dec. 1768.
		Stehanus Dabics	-	1	7. Juny 1769

Парохије и свеиштенство Горњокарловачке епархије 1772. године: II - Банска крајина

<i>Parochia Blinensis</i>					
Blinya	43	Joannes Peakovics	1	-	28. Febr. 1769.
Mostanicza	35	Szava Munnics	1	-	8. Marty 1765.
Petkovacz	15				
Strasbenicza	14				
S[umm]a	107				
<i>Parochia Cremussiensis</i>					
Cremussnyak	14	Petrus Begovics	1	-	8. Marty 1765.
Begovichi	22	Joannes Begovics	1	-	8. Marty 1765.
Macskovo Szello	32				
Sarblyani	5				
S[umm]a	73				
<i>Parochia Boroevics-Grobja</i>					
Borojevichi	30	Melentie Borojevics	1	-	31. Dec.1768.
Umettich	27	Michael Davidovics	1	-	22. Sept. 1771.
Bjellovacz	45	Petko Gattarovics	-	1	15. Marty 1753.
Mechenichani	31	Joannes Loncsarovics	-	1	8. Juny 1760.
Komogovina	24				
Lovcha	29				
Sarblyani	5				
S[umm]a	191				
<i>Parochia Berdjanensis</i>					
Berdyani	50	Joannes Lottinya	1	-	4. Octob. 1743.
Rogullye	15	Chyro Lottinya	-	1	12. Febr. 1770.
Draga	15	Illia Noszinich,	-	1	[?]
S[umm]a	80	qua cassatus			
<i>Parochia Javornyensis</i>					
Javoranyi	47	Joannes	1	-	15. Febr. 1760.
Glavicsani	12	Radassinovics			
Varpolye	20	Kuzman Gyurics	-	1	8. Oct.1761.
Chovre	13	Damnyan Kukich,	-	1	[?]
Germussani	1	qua cassatus			
Gorichka	27				
Detin	19				
Riszov Kollacz	4				
Zamlatta	3				

Исидора Точанац Радовић

Grabovicza	11				
Kapellicza	7				
Sakallovacz	7				
S[umm]a	171				
<i>Parochia Ljubiniensis</i>					
Ljubina	37	Marcus Radoicsics	1	-	28. April 1752.
Jamnicza	41	Georgius Teszlicza	1	-	27. April 1758.
Dobrinya	26	Athanasius Kukics	1	-	10. Febr. 1767.
Csemernicza	4				
Znuth	12				
Szokolovac	4				
Zakappa	14				
Germussani	11				
Velebucska Reka	6				
Koszna	11				
S[umm]a	166				
<i>Parochia Ruevaczensis</i>					
Ruevacz	36	Jacobus Ljubischics	1	-	10. Sept. 1746.
Zeskovacz	39	Joannes Kellebuda	1	-	17. Janu. 1771.
Stupnicza	19				
Pedaly	17				
Gagge	14				
Gvosdansky	12				
S[umm]a	137				
<i>Parochia Csetvertkovaczensis</i>					
Csetvertkovacz	36	Lukas Prodanovics	1	-	9. May 1740.
Staniste	13	Triffon Sarkulics	1	-	24. April 1767.
Radonya Luka	14				
Derlyacsa	31				
S[umm]a	94				
<i>Parochia Rastovaczensis</i>					
Rastovac	76	Symeon Joannovics,	1	-	6. August 1759.
Memniska	20	Vice Protopresbyter			
Poberdyani	19	Dubiczensis			
Csaplani	25	Stojan Saracz	1	-	12. April 1759.

Парохије и свеиштенство Горњокарловачке епархије 1772. године: II - Банска крајина

Jaszenovcsani	22	Nikolaus Milletics	1	-	8. Dec. 1763.
Poppics	33	Basilus Popovics	1	-	15. Juny 1762.
Dvoriste	46	Sztephan Szvilokosz	1	-	1. Dec.1769.
Timarczy	20				
Meminnska	16				
Rasztovacz	26				
Mracsay	13				
Novoszelcsy	8				
S[umm]a	324				
<i>Parochia Szivajensis</i>					
Sivaja Superior	30	Vittas Popovics	1	-	12. May 1758.
Inferior Sivaja	28	Ignatius Popovics	1	-	26. Dec. 1760.
Pletenicza	21	Joannes Glvassevics	1	-	22.Noem. 1769.
Kladaluk	18	Theodor Veszellicsics	-	1	1. Juny 1763.
Slabinya	16				
Saass	17				
[Summa]	130				
<i>Parohcia Dubiczensis</i>					
Dubicza	100	Joannes Janossevica, Protopr. Dubiczensis	1	-	1. July 1741.
Czerovlyani	12	Stephan Abramovics	-	1	17. May 1766.
Slabinya	38	Paulus Janossevics	-	1	11. Juny 1766.
Palezny	21	Ilia Jannossevics	-	1	[?]
S[umm]a	171	Philippus Millatovics	-	1	1. Dec. 1764.
<i>Parochia Jaszenovacsensis</i>					
Jaszenovacz	64	Axentie Kottur	1	-	6. Aprily 1769.
Usticza	32	Christophorus Lapchevicz	-	1	8. May 1756.
S[umm]a	96				
<i>Parochia Vukossaviciensis</i>					
Vukoszevczy	21	Chariton	1	-	20. Aprily 1756.
Bergyani	33	Kovacsevics			
Petrinczy	30				
Svinyeska	22				
Blinsky Kutt	3				
S[umm]a	109				

Исидора Точанац Радовић

Attestor, quod hoc Mandatum intuitu Conscribendorum Parochorum fungentium et non-fungentium, perceperim 30^a Marty, qualiter in Localitate Bannali advenitur, aequè et juste conscripti, quam Descriptionem expedio 25^a Aprilis.

Josephus Stojanovich
Episcopus Carlostadiensis

/На полеђини/

Карлшадска

Conscriptio Dioecesis Carlostadiensis in Confinio Banali
dd. 25. Aprilis 1773.
N° 9

(АСАНУК, МП“А“, 1773/375)

Isidora Točanac Radović

**THE PARISHES AND THE CLERGY
IN EPISCOPACY OF GORNJI KARLOVAC IN 1772:
I - BANSKA KRAJINA (BANALGRENZE)**

Summary

In 1773, Metropolitan Jovan Georgijević required from Bishop Josif Stojanović to make specification, that is the detailed description of the parishes and the clergy in the part of Episcopacy of Gornji Karlovac under his jurisdiction. At that time Habsburg authorities made and carried out a plan of the new organization of orthodox parishes in the Metropolis of Karlovci. According to the applied principle, one parish should cover at least 100 houses, and there should be only one priest.

At the end of April in 1773, Bishop Josif Stojanovic finished the specification related to the territory of Banska krajina that is the Military border under the government of Croatian ban, and sent it to Metropolitan Jovan. Although it is dated in 1773, this document presents the situation as it was before the new parishes' organization.

This paper presents the document *Descriptio Dioecesis Carlostadiensis*, written by Bishop Josif, and compares the information about clergy and parishes, before and after the reduction made by the authorities. Although the number of parishes was increased by authorities from 39 to 50, the number of the priests was drastically reduced. Out of 107 priests in Banska krajina, noted by Bishop Josif Stojanovic in 1773, only 50 kept the service after 1775.

Keywords: Serbs, Habsburg Monarchy, 18th century, Episcopacy of Gornji Karlovac, Banska krajina (Banalgrenze), Parishes, Clergy, Bishop Josif Stojanović.

Чланак примљен: 28. 04. 2013.

Чланак коначно прихваћен за објављивање: 02. 09. 2013.